PB-015

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN ERİŞKİNLERDE BAĞLANMA VE AFEKTİF SİSTEMLER

Mehdi Babaei Aghdam Alamdari, Bedriye Öncü Çetinkaya
Ankara Üniversitesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

GİRİŞ VE AMAÇ: Bu çalışmanın amacı dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) olan erişkinlerde sosyal bilişsel ve duygulanımsal işlevsellikte bozulmanın bireylerin bağlanma stilleri ve afektif sinirbilimin konusuna giren mizaç ve duygulanımsal durumlarına etkisinin araştırılmasıdır.

YÖNTEM: Çalışmaya 2019-2020 tarihleri arasında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Polikliniği'ne başvuran DSM-IV Yapılandırılmış Klinik Görüşme Formu (SCID-1) görüşmesi ile DSM-IV tanı ölçütlerine göre DEHB tanısı almış 35 yetişkin ve kontrol grubu olarak DEHB tanısı olmayan 29 gönüllü dahil edildi. Çalışmaya alınan kişilerin tümüne sosyodemografik bilgi formu, DSM-IV yapılandırılmış klinik görüşme formu, Erişkin Bağlanma Ölçeği, Yetişkinlerde DEHB Ölçeği, Wender Utah Derecelendirme Ölçeği ve Afektif Sinirbilim Kişilik Ölçeği uygulandı. Çalışma Ankara Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 14-127-19 nolu karar ile onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR: DEHB olan erişkinler incelendiğinde kaygılı-kararsız türde güvensiz bağlanmanın kontrol grubuna göre daha sık olduğu ($p<0,05$), ancak bu fark cinsiyet faktörü ile incelendiğinde kadınlardan kaynaklandığı görüldü ($p=0,04$). Afektif sinirbilim duygulanımları açısından karşılaştırıldığında ise DEHB olan erişkinlerde korku ve kaygı puanlarının daha yüksek olduğu ($p<0,05$), bu farkın cinsiyet faktörü ile incelendiğinde erkeklerden kaynaklandığı ortaya çıktı ($p<0,05$). Ayrıca korelasyon analizi sonuçlarına göre ise bu bulduğumuz bulgularla uyumlu olarak DEHB olan erişkinlerde yaş arttıkça kaçıngan türde güvensiz bağlanmanın azaldığı, merak ve arayış puanları azaldıkça güvenli bağlanmanın arttığı, oyun ve neşe puanlarının artmasıyla güvenli bağlanmanın arttığı ancak hem kaçıngan tipte hem de kaygılı-kararsız tipte güvensiz bağlanmanın azaldığı ortaya konuldu (tüm $p<0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Çalışmamızın sonuçları DEHB ile bağlanma ve afektif sinirbilimin üzerinde durduğu duygulanımsal mekanizmaların birbiriyle ilişkisine ve DEHB tanısı alan hastalarda görülebilecek bağlanma ve mizaç sorunlarının erken tanı ve tedavisinin önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dikkat eksikliği-hiperaktivite bozukluğu, bağlanma biçimleri, afektif sinirbilim

PB-016

TRAVMA SONRASI DİSSOSİATİF PSİKOZ: OLGU SUNUMU

Süreyya Akyıldırım Çor[1], Sinan Yetkin[2], Nadide Elmas Gülcü Ok[2]
[1]Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara
[2]Ankara Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

GİRİŞ VE AMAÇ: Dissosiasyon, kişinin bilişsel fonksiyonları, düşünce, duygu veya davranışlarında fark edilebilir değişikliklere neden olan psikolojik ayrışma hali olarak tanımlanmaktadır. Psikotik ve dissosiyatif özelliklerin bir arada bulunduğu dissosiyatif psikoz ise kişinin psikolojik işlevlerinde ani başlangıçlı bütünlük kaybının meydana geldiği, gerçeği değerlendirmenin bozulabildiği, genellikle klinik tablo yatıştıktan sonra olaylara ilişkin amnezinin görülebildiği ve kısa sürede tam remisyona ulaşan klinik bir tablodur. Bu çalışmada ağır bir ruhsal travma sonrası kriz döneminde psikiyatri polikliniğine başvuran ve dissosiyatif psikoz olarak değerlendirilen bir olgunun sunulması amaçlanmıştır.

OLGU: 37 yaşında evli kadın hasta, bir hafta önce 17 yaşındaki oğlunun kaza sonucu ateşli silahla yaralanıp hayatını kaybetmesi sonrası başlayan hostil tutum, uykusuzluk, yeme-içme reddi, grandiyöz içerikli dezorganize konuşmalar, görme varsanıları, yakınlarını tanıyamama şikâyetleri nedeniyle ailesi eşliğinde polikliniğe başvurdu. Daha önce herhangi bir psikiyatrik ilaç kullanımı veya poliklinik başvurusu olmayan hastanın çevreye ve kendisine yönelik zarar verici davranışlarının olması nedeniyle kapalı kadın servisine yatışı yapıldı. Yatışı sonrası eksite olması nedeniyle hastaya lüzumu halinde fiziksel ve sınırlı sayıda psikofarmakolojik tespit uygulandı. Ayırıcı tanı amacıyla ilaçsız gözlenen hastanın kliniği dört gün içerisinde dramatik bir şekilde düzelmiş olup, hasta ile yapılan görüşmede yaşadığı klinik süreci hatırlamadığı anlaşıldı. Dissosiyatif psikoz olarak değerlendirilen ve bilimsel literatüre katkı amacıyla klinik tablosu sunulan hastanın yazılı onamı alınmıştır.

TARTIŞMA: Dissosiyatif psikoz tablosu genellikle ani başlangıçlı olup klinik tabloda sanrı ve varsanılar, dezorganize davranışlar, bellek problemleri, katatoni, şaşkınlık, çevreyi tanıyamama, kendisine ve çevresine zarar verme davranışları görülebilmektedir. Duygusal yönden zorlayıcı ve travmatik yaşam olayları sonrası ortaya çıktığı düşünülen bu klinik tablonun kısa sürede tam remisyona ulaştığı düşünülmektedir. Uluslararası tanı ölçütlerinde yer almayan 'disosiyatif psikoz' tanısı travmatik yaşantıların sık görüldüğü toplumlarda dile getirilemeyen acının boşalım yollarından biri olarak değerlendirilebilmektedir. Bu nedenle mevcut sınıflandırma sistemlerinde henüz yer almayan bu klinik tablonun etiyolojisi ve tedavi yöntemlerine yönelik ileri çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dissosiasyon, dissosiatif bozukluklar, dissosiatif psikoz, travma